

es se je moral udati Körber v marsikateri važni točki, kar bi se morda ne bilo zgodilo, ko bi bil imel za seboj delavno zbornico. Sedaj se je pokazalo, da se je Szell uračunal, ko je s ponosom kazal na svoje zveste v budimpeštanski zbornici. Mej tem, ko so pri nas pričeli s prvim branjem nagodbenih predlog, obdelavajo v Budimpešti še vedno vojni zakon in nimajo niti najmanjše nade, da bi to stvar kaj kmalu spravili pod streho, da, ne ve se niti, kdaj bo završena glavna razprava o vojnem zakonu.

Izza kulis ogrskih opozicionalnih strank.

Ogrski vladni listi z vidnim veseljem poročajo o nekem razdoru mej opozicionalnimi strankami in menijo, da bo kmalu zlomljena velika moč obstrukcije. Boja proti vojni predlogi se, kot znano, poleg Košutovcev, Ugronovcev in drugih manjših stranic udeležuje tudi ogrska ljudska stranka, ki jo pa v tem boju vodijo vse drugačni nameni, kot pa recimo Košutovce. Pri zadnjem sprejemu na budimpeštanskem dvoru je pa vladar ogovoril tudi predsednika ljudske stranke grofa Ivana Zichyja ter se zelo nepovoljno izrazil o obstrukciji. V svojem odgovoru je predsednik naglašal, da bi bil res že čas, da se konča dolgotrajni boj. Pod vtisom te izjave se je te dni vršilo posvetovanje poslancev ljudske stranke. Izpočetka je bilo vse ogorčeno nad predsednikovo izjavo, po daljši razpravi se je pa vendarle dobilo nekaj članov, ki so se strinjali s predsednikom, in položaj je bil že tak, da so v ponedeljkovi seji že pričakovali tozadevne izjave ljudske stranke in prestop iste na navadno opozicijsko stališče. A pričakovane izjave ni bilo, ker se je Stefanu Rakovskemu posrečilo preprečiti prenegel korak. Na zunaj ostane torej za nekaj časa še vse pri starem. Vodilni krogi so namreč uvideli, da bi nenaden prevrat preveč vznejevoljil volivce in bi se omajalo zaupanje do poslancev, če bi se popolno brezpogojno in brez koristi udali vladni želji.

Novi tok v Nemčiji.

V Nemčiji se opaža v zadnjem času z ozirom na zunanjo politiko povsem nov tok, ki vzbuja pozornost vseh evropskih velesil, posebno pa Rusije Rusko časopisje se navidezno raduje ob velikih vsehilih Nemčije, na katere za Bismarkove dobe nihče mislil ni, na skrivnem pa ruski vodilni krogi brezdvomno razmišljajo o sredstvih, ki bi z njimi oslabil orel velik vpliv Nemčije na zunaj. »Nowoje Wremja« piše o tem sledeče: Iz evropske države je postala Nemčija svetovna sila; omrežje njenih interesov se je raztegnilo na deleže, o katerih se pred leti nemškemu Mihelju niti sanjalo ni. V dosegu svojega cilja se je nemška diplomacija posluževala tuintam zelo različnih sredstev; tu je nastopila s grožnjami in ultimati, tam s ljubeznivostmi in neredkokrat tudi z zlatom. Izborbo je znala izvesti svoj poskus v zveznih državah severoameriških, z velikim vsehohom je delovala na Angleškem. Diplomatske stare šole bi bili Nemčijo v venezuelskem vprašanju kaj lahko zavedli v konflikt z Ameriko in Anglijo, a novi tok je znal dati nastopu tako smer, da se je vse povoljno izteklo. V Turčiji se vrše sedaj važne obravnave glede bagdatske železnice. Položaj je bil že precej napet, toda v Carigradu dospeta te dni nemški prestolonaslednik in njegov brat, in vse je sedaj zadovoljno. Nemci veljajo sedaj v Turčiji za od Allaha poslance svetovavce, ki jim je mar le blagor Turčije. V resnici je seveda Nemcem blagor Turčije deveta briga, in jadrajo neovirano naprej.

Nemiri na Portugalskem.

V Cairmbri so se dogodili nemiri, ker se prebivalstvo brani plačevati užitinski davek. Ob spopadu s policijo so bile v Lizboni tri osebe ubite in mnogo ranjenih. Izgredniki so napadli sodno poslopje, razbili pohištvo in obmetavali vojsake s kamenjem. Vojaštvo je streljalo. Mej ubitimi je tudi en otrok. V sosednih selih je bilo prebivalstvo alarmirano s zvonjenjem in je isto potem hitelo v Cairmbro. Društvo trgovcev in mnogi zasebniki so odposlali kralju adresu, v kateri ga prosijo, naj umakne fiskalične odredbe, ki so vzrok nemirov.

Jaures za kulturni boj.

Znani socialistički poslanec Jaures je imel v nedeljo volivski shod v Denainu. Govoril je o parlamentarnem delovanju, potem pa seve tudi prešel na sedanjo kongregacijsko razpravo, ki obrača nase pozornost vseh slojev francoskega prebivalstva. Jaures je obširno govoril o tem kulturnem boju, saj se gre za stvar, za katero se poleg frama-sonov in židov najbolj ogreva socialna demokracija. Izjavil je konečno, da bo vsa socialistička stranka pričela brezobzirno opozicijo proti vladi, če se le ena skupina republikanskega bloka drzne glasovati drugače, kakor zahteva vrhovni frama-son Combes. S tem je Jaures nastavljal vladi nož na vrat in če si hoče ohraniti neomejeno naklonjenost

rudečkarjev, mora s vso silo pritiskati na republikanski blok.

Iz brzojavk.

Vladar in vojna predloga. Iz Budimpešte javljajo, da je vladar povodom zadnjega dvornega obeda glede razprave o vojni predlogi izjavil, da se ne uda niti za pičico in ne dovoli niti najmanjše premembe. Vojna predloga postane zakon taka, kakoršna je. — Loubetova čestitka papežu. Papežu je včeraj po svojem poslaniku Nisardu čestital francoski predsednik Loubet. Sveti oče je izražal svojo radost nad predsednikovimi voščili, zagotavljal svojo veliko ljubezen do Francije ter izražal željo, naj bi Francija ostala vedno močna in velika, in da bi nikdar ne opustila tega, kar jo je naredilo veliko in jej dovoljuje reči: »Gesta Dei per Francos!« — Novi kardinali. V prihodnjem konzistoriju, ki bo bržkone meseca junija, bota mej drugimi postala kardinala solnograški nadškof Katschthaler in ogrski nadškof Samassa. — Pruski vojni minister Gossler odstopi. Povod odstopu je baje neko večje naročilo pri Kruppu. — Socialni demokrati proti vojni predlogi. Iz Pečuha poročajo: Socialni demokrati so imeli protestni shod proti vojni predlogi in so polico obmetali s kamenjem, ko so demonstrantje šli pred hišo poslanca Erretha. Se le poklicano vojaštvo je moglo razpršiti demonstrante. — Položaj v Venezueli. Vladne čete so premazale vstase pri Cumarebo in zasedle nato Carupano. Prvi obrok odskočnine Nemčiji je prejel včeraj nemški poslanik. — Nemško-avstrijska trgovinska pogodba. Nemška vlada je na vprašanje, se li obnovi sedanja trgovinska pogodba, dobila odgovor, da se lahko prično tozadevna pogajanja, z obveznimi dogovori pa treba počakati do uveljavljenja avstro-ogrške nagodbe.

Dnevne novice.

V Ljubljani. 17. marca.

Pogreba č. g. župnika Turka se je včeraj udeležila v Ihanu velika množica žalujočega ljudstva. 24 duhovnikov je spremljalo sprevod. Preč. g. dekan Bizjan je govoril ginljive besede v slovo plemenitemu, nesebičnemu pokojniku. Kakor čujemo, je pokojni župnik Turk se v svoji oporoki spominjal zlasti škofovih šolskih zavodov.

Sestanek Leonove družbe bo jutri, sredo zvečer ob pol 8. uri v »Katol. domu«. Predaval bo abs. iur. Dermastia o socialnem pomenu novega civilnega pravnega reda.

Občinske volitve v Trstu. Politično društvo »Edinost« je imelo preteklo nedeljo shod v Rocolu, kjer je bil enoglasno in ob splošnem navdušenju proglašen kandidat za drugi okraj gospod dr. Otokar Rybář, dosedanji zastopnik tega okraja. Dr. Rybář je torej prvi proglašen kandidat za predstoječe tržaške volitve v slovenskem in italijanskem taboru.

Učiteljske vesti s Štajarskega. Nadučitelj je imenovan gosp. Stefan Piliš iz Liboje za šolo pri Sv. Stefanu pri Šmarji. Učitelji so imenovani: za šolo pri Mariji Reki g. Avgust Canjki, za šolo v Poberšu gosp. Friderik Lindinegg, za šolo v Hrastniku suplent g. Franc Lebar, za šolo na Vranskem pomožni učitelj iz Ljubljane g. Rudolf Vrabl. Učiteljica sta imenovani gđ. Frančiška Tajnik za šolo v St. Petru v Savinjski dolini in za šolo v Gotovljah gđ. Marija Valenčak.

Sijajno proslavo jubileja sv. očeta so imeli tudi v Zireh, ki so bile v predvečer slavnosti razsvitljene, le trije liberalci trgovec Anton Primožič, pek Jereb in dčar niso razsvetlili in se tako sami obsodili pred ljudstvom. Na hribu je gorel velik kres, po vasi pa se je pomikala bakljada z mirozovom. Popoldne je bila veselica s predstavo igre »sv. Neža« in krasno petje. Udeležba je bila velika. Slavnostni govor je imel č. g. kaplan Lavrič.

Jubilej sv. očeta v St. Rupertu. Iz St. Ruperta se nam piše: Tudi naša v »Sl. Narodu« v zadnjem času mnogo razvpita St. Ruperska fara je dne 8. marca kar najlepše praznovala petindvajsetletnico papeževga jubileja. V soboto zvečer je slovesno zvonjenje in razsvitljava celega St. Ruperta očitno naznanjala, da hočemo prav slovesno obhajati ta izvanredni dogodek v sv. cerkvi; daleč naokrog po fari našli smo do 20 kresov, ki so jih zažgali naši vrli farani. Drugi dan 8. marca je bila ob 10. slovesna sv. maša, katero je služil domači g. župnik; pri maši pelo se je sledeče: intro-

itus koral, potem Papst Leo Messe v. Jos. Greg. Zangel op. 79, po recitovanem ofertoriju »Tu es Petrus« od J. Carli, cerk. glas. št. 9. l. 1887, Tantum ergo in Genitori P. Angelik Hribar, po maši pelo se je papeževa himna. Drugi dan t. j. 9. marca je obhajala šolska mladina 25-letnico papeževanja sv. očeta Leona XIII.; v ta namen so se šolarji udeležili ob 8. uri sv. maše, pri kateri jim je gospod kapelan v kratkem nagovoru razložil pomen 25-letnice papeževanja sv. očeta z ozirom na šolsko mladež. Po maši je sl. šolsko vodstvo za spomin te slovesnosti strokom razdelilo knjižico »Sv. Oče Leon XIII.« s podobo, kar je preskrbel sl. krajni šolski svet, kateremu na tem mestu izrekamo v imenu šolske mladeži iskreno zahvalo.

— **»Še nekaj emancipacije«.** V »Splošnem ženskem društvu« so nastopali že najrazličnejši splošni govorniki, ki so zastopali sredno ali manj sredno svoje hipoteze, seccirali in analizirali ubogo žensko dušo, prepričevali poslušalce o istinitosti svojih idej in jih menda tudi prepričali, saj se je čul vedno obligatni plosk koncema govora. In poslušalcem se je godilo pri tem, kakor bralcem Konfucija »Slovenskega Naroda«: Dane jim zapovedo verovati to, drugi dan — temu ravno nasprotno. Dr. Tominšek je pa v svojem zadnjem predavanju pokazal slušateljcem veliko rano, Ahilovo peto, slovenske inteligence, pred vsem — njeno narodno neprobujenost. In to je pri sedanjih dokazih patriotizma slovenske »inteligence« prepotrebno. Izvajal je sledeče misli: Ko se je ženska privikrat pokazala v javnem življenju in ondih iskala sebi primerne delokroga, se je moški svet nad tem zgrajal. A to je sedaj postalo drugače. Nam se ne zdi več nekaj umetnega, nenaravnega, ako nastopa ženska v javnosti in si tudi ondih pridobiva trdnih tal. To se godi pred vsem ondih, kjer je promet večji in kjer zato nedostaja delavnih moških moči. Tu si je znala ženska priboriti lasten delokrog in tudi trdnih postojank. Nato dokazuje, da ima tudi ženska pravico nastopati v javnem življenju, ker je ona predvsem pomočnica svojemu možu. Citiral je tudi svetopisemske besede: »Možu bodeš pokorna«. Prepričali smo se, da ni gospod predavatelj razumel one prave, ženskemu bitju najbolj prikladne in najbolj osrečujoče emancipacije, katera je veliko kulturno delo krščanstva. Krščanstvo je ženi dalo ono stališče v družbi, katero jej zagotavlja moralni ugled, rodbinsko srečo in pravice razumnih bitij. To bi bilo treba slušateljcem v »Splošnem ženskem društvu« dobro razložiti, ker te dame so očitno v tem poglavju svetovne zgodovine premalo poučene. V nekaterih državah, nadaljuje predavatelj, je ženski — poročeni — zajamčen delokrog v javnem življenju. A to ne zadostuje; kolikor pravic ima poročena žena, toliko naj jih ima tudi neporočena. A delokrog ženskega javnega delovanja je omejen. Kajti smešno bi bilo, če bi se ženska, ki je navajena lepotiti svoj obraz z raznim prahom in mazili, da bi se taka ženska potegovala za dimnikarski ali mlinarski obrt. (Živahnost). A ondih, kjer je ženska že po naravi na svojem mestu, ondih je tudi to delovanje rodovitno, uspešno. A žalibog ženske, pred vsem slovenske, ravno v javnem življenju zaostajajo. V modernem času ne zadostuje gospodinjstvo. In ravno to, da ženska ne prestopi okvira domačega delovanja, ravno to ji v boju za emancipacijo najbolj škoduje. Vendar se ne sme reči, da bi ne bile vse dame narodno probujene. (Izvil je tu iz galantnosti navzoče dame.) Le maso naroda, to je treba probuditi. Mi bijemo obupen boj, nadaljuje govornik, deloma brezobupen. Ali so dame pomočnice možu v tem boju? Žal, le z malo izjemami. Navadno hodijo ravno v narodno izpostavljenih krajih kupovati krenegatom, v javnem in zasebnem krogu se govori nemški jezik! Temu vzrok je brezbriznost ženske za one težnje, za katere se bori njen mož. Ona skrbi le za gospodinjstvo, za dober glas rodbine, za vzgojo. Poglejmo, kako probujene so druge narodnjakinje, n. pr. Poljakinje, Čehinje! Pri nas bi bila »Vrešenska sfera« nemogoča! Čehinja ne zataji nikoli svojega jezika. To vidimo na Bledu A žena-Slovenka ne pozna narodnega zanosa, ne prizna upravičenosti narodnih teženj. To čutimo že v našem središču in v širni domovini. To je globoka rana, in tu je treba emancipacije, to je prave emancipacije! Nato pokaže gosp. govornik, kako naj se narava vzbuja v šoli in v domačem krogu. Treba je spoznavati vrline našincev, njih kreposti, treba je spoznavati lepoto in krasoto naše mile domovine, treba je gmotno podpirati domače obrtnike, slovenske sinove; treba je stopiti v zvezo s prostim narodom. Do sedaj so nam znane le slabe njegove lastnosti. Izance poznamo le, da nas opeharijo pri drvah, druge okoličane, da hočejo apneno vodo prodati za mleko, druge zopet, da nam krađejo perilo i. t. d. To se mora izpremeniti. Naše ljudstvo ima vrline, naše ljudstvo je krepko in a ravno. Slovenska domovina je krasna, bogata lepih gozdov, bogata rodovitnih dolin

in planin, bogata naravnih krasot in hrani bogate zaklade. Te treba je odpreti in ne pustiti tujcem dohoda do njih. Naša domovina lahko postane druga Svica. A mi sami je ne smemo samo opazovati, marveč moramo tudi ljudstvo poučiti o njeni krasoti in mu vzbuditi ljubezen do domovine. To se pa zgodi, ako stopimo v dotiko z narodom. Ker ima ženska ravno v tem delovanju največji vpliv, kakor kaže že vsakdanje življenje, naj poskuša ona tukaj se emancipirati svojih dosedanjih ozkorskih nazorov. To bo prava emancipacija! — Kakor se vidi iz tega poročila, je treba v liberalnih krogih šele obračati pozornost na to, kar naša katoliška stranka že leta in leta izvršuje. To, kar priporoča dr. Tominšek damam, to že živi in polje v naših mnogoštevilnih »katoliških izobraževalnih društvih«. Liberalci so prišli s svojim demokratizmom dvajset let prepozno, in dvomimo, da bi ga »nemški govorit« umeče dame zbudile od mrtvih. Le nekaj smo še pogrešali v dr. Tominškovem govoru: Kako naj izpreobračajo »napredne« dame one svoje može, ki so v politični zvezi z najhujšimi nemškimi sovražniki slovenske narodnosti?

— **Umrl je v Belemgradu književnik Matija Ban**, rojen leta 1818 v Dubrovniku. Napisal je 13 dram.

— **Samomor.** V Barkovljah se je v nedeljo pred »Narodnim domom« ustreliš elegantno oblečen mož. Ustreliš se je v prs in v glavo. Baje je neki uslužbenec ali solastnik tržaške trdke Schröder.

— **Shod Schönererjancev v Beljaku.** V nedeljo so govorili v Beljaku poslanci Schönerer, Stein in Eisenkolb. To pot Wolfovi pristaši niso motili shoda. Vstop k shodu je bil dovoljen le proti vstopnicam. Shod je bil zaključen še le okoli polnoči. Zborovalci so izrekli zaupnico vsenemškimi poslancem.

— **Nemška slavnost v Beljaku.** O Binkošti se vrši v Beljaku slavnost zveze koroških nemških pevskih društev.

— **V Gradcu** je umrl v starosti 44 let privatni docent na tehnični visoki šoli Friderik Toldt.

— **Občinski zastop v Črnem vrhu nad Idrijo** je imenoval tri častne občane: inspektorja gosp. K. Svobodo iz Idrije, veleposelnika g. Grudna iz Jeličnega vrha in poslanca Božiča.

— **Glavna zaloga tobaka v Cerknici** je oddati potom javnega pogajanja.

— **Radi detomora** so aretirali samsko dekle Ivano Tepej, ki je bila uslužbena v Leitersbergu pri Mariboru. Zagreb je svojega novorojenega otroka na vrtu svoje gosposdinje Ane Klampfer, ki je tudi aretirana radi sokrivde pri detomoru.

— **Pri občinskih volitvah na Viču** je danes propadla v III. razredu liberalna Travnova stranka. II. in I. razred voli popoludne.

— **Pogorela je v Brestu včeraj popoldne hiša g. F. Sviglja.**

— **V Švic prijet** je bil l. 1875 v Ljubljani rojeni in v Zalino pristojni čevljar Avgust Vrhovec, ki je pobegnil izpod policijskega nadzorstva. Prepeljali ga bodo na Kranjsko.

Ljubljanske novice.

Umrla je danes zjutraj soproga krojaškega mojstra g. Josipa Globelnika, Radečkova cesta št. 2. gospa Amalija Globelnik, roj. Vodušek v dobi 41 let. Pogreb bo jutri pop. ob 5. uri. Naše iskreno sožalje! N. v m. p.

Rokovnjač v Ljubljani. Anton Toplak, delavec na južnem kolodvoru, stanujoč na Dunajski cesti št. 47, je šel včeraj okoli osme ure zvečer iz Vodmata po Dovožni cesti domov. Pri Schifferjevem skladišču za premost prišel mu je nasproti neki človek, ki je nesel več desek. Toplaku se je to sumljivo zdelo in je vprašal dotičnega človeka, kje da je dobil deske in kam da jih nese. Neznane pa je na to vprašanje vrget deske na cesto, potegnil iz žepa nož, skočil k Toplaku in ga dvakrat sunil, enkrat v obraz in enkrat v levo roko, na kar je stekel po cesti proti Vodmatu. Toplak je k sreči le lahko ranjen. Deske je tat ukradel na južnem kolodvoru. Moral pa je imeti tudi tovariša, ki mu jih je pomagal krasti in nositi. Toplak je tatvino naznanil policiji in ta je našla pod nekim kozolcem na ljubljanskem polju prav mnogo ukradenih desek.

Policaja se je lotil včeraj popoldne na Rimski ceski posestnik Ivan Prestopnik iz Vnanjic Goric, ker mu isti ni pustil peti in vriskati po mestu. Mož je bil precej vinjen. Ko ga je policaj aretoval, ga je Prestopnik prejel in ga hotel podreti na tla, pa bil je preslab. Policaj ga je ukrotil in odvedel seboj, da se je na rotovžu zbrhljal.

Izgubljene stvari. Na poti od frančiškanske cerkve čez most do Pogačarjevega trga je izgubila danes popoldne postrežnica M. Venier hranilnično knjižico z vlogo 840 K. Knjižico je našla potem Apolonija Stern, zasebnica v Strelških ulicah št. 8. — V mestu

aj pa na cesti proti Laverco je bila izgubljena knjižica, v kateri so bili za izgubljenca važni listki.

Narajščajoče izseljevanje. Danes po noči je odpotovalo s južnega kolodvora 155 oseb v Ameriko. S Kranjskega jih je bilo 111.

Ubegli blazni prijet. Umobolni Franc Wituli iz Gorenice, ki je bil včeraj po noči ušel svojima spremljevalcema iz hotela »pri bavarskem dvoru«, je bil danes zjutraj na Dolenjski cesti prijet, ko je prišel z Golovca. Bil je ves premočen, ker je bil cel dan in celo noč zunaj na dežju.

Društvena godba priredi dne 18. t. m. pri Lorberju (južni kolodvor) koncert, častiti podporni člani so vstopnine prosti, za nečlane 15 kr. Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Ponočni prizor s Karlovske ceste. Ob 12. uri ponoči dobili so pasantje na Karlovske cesti neko mlado gospo, ki je zaman trkala na vrata in okna neke hiše in klicala svojega moža in prosila, naj ji odpre in jo pusti v hišo. Tudi drugi ljudje so pomagali klicati moža, pa ta ni hotel odpreti in tako je morala žena celo noč ostati zvanj na dežju. Mož je bil po noči prišel pijan domov in je ženo pretepel in ko je zbežala pred njim na cesto, je za njo zaklenil vrata in je ni več pustil v hišo. Tudi policaj, ki je prišel trkat in ga klical, naj odpre, se ni udal.

Mestna posredovalnica za delo in službe. Od 1. do 12. marca je iskalo dela 24 moških in 90 ženskih delavcev. Delo je bilo ponudeno 19 moškim in 66 ženskim delavkam. V 63 slučajih je bilo delo sprejeto. Od 1. januarja do 12. marca je došlo 612 prošelj za delo in 542 deloponudb. V 355 slučajih se je delo sprejelo. Delo dobodo takoj: 1 klepar, 2 mizarja, 2 vrtnarja, 11 konjskih blapcev, vajeni za trgovino, brivca, kovača in pekarijo; 2 prodajalki, 1 trafikantinja, 2 šivilji, 1 gospodinja, 1 sobarica, 3 kuharice, 9 deklic za vsako delo, 4 deklice k otrokom, 6 deklet za kmetsko delo. Službe iščejo 3 komiji, 1 skladščnik, 2 pisarja, 1 strojnik, več trgovskih slug, 2 blagajničarki, več natakari, 2 gostilniški kuharici, 1 dničarica. Oddati je več mesečnih sob in stanovanj od 1 do 3 sob.

Najdene stvari. Na južnem kolodvoru so bile v minoletem tednu najdene sledeče reči: 1 ženski dežnik, 1 škrtlja z nogovimi čami, 1 ruta, 1 palica in 1 dežnik s koščenim držajem.

Kotiček za liberalce.

Vsake bilke se oprijemajo liberalci da bi svoje omajano in brezupno politično stališče zopet kako podprli. Včerajšnji »Narod« je ponatisnil neko poslanico novomeškega prošta dr. Elberta zoper — g. Stefeta (!), v kateri se novomeški prošt prepira z našim poročevalcem izpred občinskega sveta ljubljanskega o situaciji in o tisku, ki ga je njegovo povsem nepotrebno pismo na ljubljanskega župana naredilo na občinstvo. Med tem, ko se mi niti ozri nismo na oni listek, ker vemo, da ne soglašajo z njim poleg dr. Elberta niti eden član naše stranke in ker sploh omenjena akcija novomeškega mil. g. prošta v naših očeh ne pomenja nič drugega, kakor malenkostno ponesrečen peizkus baron Heinove politike, za katero pri nas ni mesta — je pa postal isti dr. Elbert, katerega je »Narod« nedavno še najhujše napadal, naenkrat taka avtoriteta pri »Narodu«, da ta popolnoma ponatiskuje njegovo nevoljo nad ponesrečenim vmešavanjem med občinski svet, knezoškofa in nas. Ne toliko »Narodovcem«, ampak direktno g. baronu Heinu povemo, da se s takimi malenkostnimi poizkusi disciplina naše stranke niti najmanj ne da omajati. Gospodje, navadite se vendar že enkrat te misli, da je katoliško narodna stranka ljudska, demokratična stranka, katere bo vstrajala v najostrejši opoziciji, dokler si ne pribori pravice, ki ji grede. Kdor tega ne more pojmiti, mu ne moremo pomagati. Sedaj pa pričakujemo samo še, da »Narod« ponatisne še »Poslanok« g. Stefeta iz zadnjega »Slov. Lista«.

Književnost in umetnost.

»Ave Regina coelorum«. Smarnične pesmi za moške zборе. Uglasbil Danilo Fajgelj. Op. 253. Z dovoljenjem in toplim priporočilom kn. nadšk. ordinarijata v Gorici, dne 23. jan. 1903, št. 138. Cena 1 K. Založil skladatelj.

Ni davno temu, kar je g. skladatelj izdal podobno zbirko pesmi na čast sv. R. Telesu in Jez. Sreču. Zbirka je bila takoj razprodana; dokaz, da je bilo ž njo našim moškim zborom zelo ustrezno. Dobro došla bo pa moškim zborom gotovo tudi zgoraj omenjena zbirka, saj Marijinih pesmi za moški zbor nimamo ravno prevedč. Zbirka obsega 16 pesmic, katerih besedilo je do cela vzeto iz »Cecilije«. Pohvalno je omenjati, da se je g. skladatelj pri tem posluževal zboljšanega teksta nove »Cecilije« izdaje. Med temi pesmicami bi sicer zastoj iskal takih posvetnih, poskočnih, kakoršnih

so tu pa tam navajeni slišati meseca majnika, a vse so cerkve dostojno in bodo napravitelje na poslušalca dober vtis, ako se bodo le pravilno izvajale. Zato naj bi si te pesmice omislili povsod, kjer poje v cerkvi moški zbor. Dobivajo se po kroni pri gosp. skladatalju v Gorici, Gosposka ulica 14.

F. F.

Izpred sodišča.

Pred mariborskim porotnikom je bil včeraj obsojen zidar Franc Golob iz Budine radi uboja na štiri leta težke ječe. Dalje so bili obsojeni 54 let stara Jera Bučnik na 7 let težke ječe in njena hči Elizabeta Tomažič na 18 mesecev težke ječe, ker ste po noči mej 27. in 30. julijem napadli moža Elizabete Tomažič in je Jera Bučnik poskušala prerezati možu svoje hčere vrat, a ga je samo težko ranila. Hoteli ste Janeza Tomažiča usmrtiti, da bi se Elizabeta lahko omožila s svojim 17letnim ljubimcem Petrom Vrhnjakom, ki je bil tudi obtožen, a oproščen.

Roko odsekal je s koso v pretepu Antonu Jurjevcu iz Očeslavcev 19 letni Martin Dokl, ki je dobil zato pred mariborskimi porotniki 3 leta ječe.

Makedonija.

Arnavti in reforme. Hilmi-paša je torej imenovan za generalnega nadzornika nad reformami v Makedoniji in v Stari Srbiji za dobo treh let. Sultanov irad je bil proglašen in naznanjen vsem turškim uradom. Svoj sedež bo imel najbrže v Skoplju, a rodbina se mu preseli iz Carigrada v Solun.

Glavno vprašanje je zdaj, kaj poretó Arnavti k reformam. Sultanovi poslanci so že 17 dni v Peči in Djakovici, da pregovoré Arnavte k reformam, a ti se ne udajo. Nadeljo teden je prišel v Djakovico tudi Bojram-Curov brat pregovarjat k miru, a arnavtski vodje ga niso niti sprejeli.

Zgodilo se je celo nekaj nasprotnega, kar dovolj kaže, kako zavožena je turška vlada. Arnavti iz mnogih krajev so se sešli na velik shod, na katerem so sklenili:

1. »Djavri« (kristjani) se ne smejo sprejemati v nobeno državno službo,
2. v Arnavtluku se ne smejo ustanavljati novi ruski konsulati,
3. Arnavti ne oddajo orožja in rajši vsi poginejo, kot bi si dali vzeti svoje puške in meče.

Te sklepe so brzojavili sultanu, katerega zagotavljajo, da so mu udani in zvesti.

Bilo je nekaj manjših prask; nemir med ljudstvom traja dalje. Miru sploh ne bo, preden se Arnavtom ne pobere orožje.

Položaj. Pariški »Matin« priobčuje pogovor svojega poročevalca s srbskim poslanikom v Londonu. Poslanik je dejal, da je položaj v Makedoniji sedaj slabši, nego je bil pred tremi meseci. Odkar je bil objavljen načrt reform, se je krščanskim bolgarskim ustašem pridružilo tudi mnogo Srbov, Rumuncev in tudi nekaj Grkov. Tudi ako bi Turčija izvedla reforme, bi se ljudstvo ne pomirilo.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Smrt na električni železnici. Iz Budimpešte poročajo: 73letni umirovljeni profesor na dunajski trgovinski akademiji, Gustav Burchart-Belavari je bil včeraj povožen od električne železnice in je ostal mrtev na licu mesta. — **Demonstracije radi piva.** Praski soc. demokratje so priredili shod radi podražanja piva. Na shodu je bilo 4000 oseb. Zborovalci so sklenili, bojkotirati vse one gostilničarje, ki so podražili pivo. Po shodu so zborovalci priredili demonstracije. — **Samomorilčeva odhodnica.** Na Dunaju je gostilničar Julij Knopfler priredil svojim prijateljem »odhodnico«. Na to se je obesil. — **Wolf-Schalkova zadeva** se bo valed Schalkove ničnostne pritožbe še enkrat razvila pred sodiščem 18. t. m. — **Defraudacija.** Agent z juveli Adolf Tauber je poneveril 337.000 frankov in pobegnil z Dunaja. — **V aferi Humbertovih** so strokovnjaki izjavili, da je pisava Emila Daurignac identična s pisavo namišljenega Hermana Crawforda. — **Marčeve slavnosti dunajskih socialnih demokratov** se je udeležilo 100.000 oseb. Na grob l. 1848 padlih žrtve je bilo položeni nad 100 vencev. — **Laškemu ministru zunanjih zadev** Prinetti, katerega je nedavno zadela kap, je laški kralj dal na razpolago neko vilo pri Neaplju. Včeraj se je Prinetti peljal na sprehod. — **Obolezni kneginje** Elizabete Windischgrätzove, nečakinje našega cesarja, se poroča iz Nice, da je bila 4 mesece v blagoslovljenem stanju. Pri nekem ovetličenem korzu je je neki veliki šopek tako nesrečno zadel, da se je izvršil prezgodnji porod. Sedaj je kneginja izven nevarnosti. — **Pobegla prin-**

cezinja. Princezinja Aleksandra Isenburška je radi prevelikih dolgov pobegnila. — Tifus se je pojavil v garniziji v Olomucu. — **Leopold Wölfling** se bo s svojo rodbino v kratkem spravil. — **Samomorilčeve soproge.** Soproga dvornega odvetnika K. je na Dunaju skočila s četrtega nadstropja na cesto, kjer je obležala mrtva. — **Avstrijska razstava v Londonu.** Prihodnje leto se otvori v Londonu avstrijska industrijska razstava. — **Rodbinska drama.** V Berlinu je usmrtil gostilničar Mela s izpuhtelim plinom svojo ženo, tri hčere in sebe. — **Na smrt** je obsodilo porotno sodišče v Lugronsu propadlega duhovnika Valdecantora, ki je umoril neko žensko. — **Surov hišni učitelj.** V Bambergu je hišni učitelj 15letnega diaka Koča tako pretepel, da je dijak umrl. Učitelja so aretirali. — **Vojaški krojačistavkajo** v Berlinu. — **Cesar Viljem** je zapovedal uradnim časnikarskim poročevalcem, da morajo pisati v kratkih stavkih. — **Plesalka moški.** Pri kraljevi operi v Budimpešti je zblaznela neka plesalka. V bolnici so spoznali, da je »plesalka« v žensko obleko preoblečeni moški.

Društva.

(Vabilo na koncert) ki ga prirediteljska in moška podružnica družbe sv. Cirila in Metod v Kranju, dne 18. marca v telovadni dvorani »Gorenjskega Sokola«, s prijaznim sodelovanjem gospodi. Mire Devove iz Ljubljane in »Čitalnične gadenega in pevkega zbor« iz Kranja. Vpored: 1. W. A. Mozart: Overture k operi »Tit Droboljivi«. Igra godbeni klub. 2. Iv. Barti: »Novinci«. Moški zbor. 3. a) Ambrois Thomas: Romanca iz opere »Mignon«, b) C. Loeve: »Dve. Balada po noriški pravljici. Poje gospica Mira Devova. 4. J. Gounod: Fantazija iz opere »Faust«. Solo za flauto. Na flauto igra g. Wogrolly. 5. a) Jos. Nešvadba: »Hrepenenje ljubozni«, b) Konrad Kreutzer: »Gozdni križ«. Četverospava. Poje g. V. Rus, A. Rape, J. Lapajne in A. Kmet. 6. J. Marschner: Arija Ane iz opere »Jan Heilig«. Poje gospica Mira Devova. 7. V. Parma: »Slovanske cvetke«. Potpourri po slovanskih napevih. Igra godbeni klub. 8. Iv. pl. Zajc: »Sljepac Marko«. Moški zbor z bariton-solo. Bariton poje g. K. Geiger. — **Godbene in pevke točke** spremlja na klavirju gospod Ivan Sprachmann. Začetek točno ob pol 9. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 krono, dijaki 60 vin. Glede na to, da je vstopnina namenjena za družbo sv. Cirila in Metoda, se preplačila hvaležno sprejemajo. — **Posebna vabila** se ne bodo razpošiljala. — **K mnogobrojni udeležbi** vabita najljubšeje **O d b o r a**.

(Društvo »Pravnik« vabi svoje člane in prijatelje iz pravnih krogov k prijateljskemu sestanku, ki ga priredi v sredo 18. t. m. zvečer v restavraciji ljubljanskega »Narodnega doma«.

Telefonska in brzojavna poročila.

Občinske volitve na Rakeku.

Dunaj, 17. marca. Upravno sodišče je danes razveljavilo glede I. razreda pri občinskih volitvah na Rakeku odločbo kranjske deželne vlade in je določilo, da se razveljavi glas Andreja Modica, ker niso vsi, ki so pri tem glasu opravičeni za volitev, dali svojega pooblastila, in je dalje določilo, naj deželna vlada glede pooblastila kneza Windischgrätzja še enkrat poizveduje, ako je g. Dolenc res oskrbnik graščine Haasberg. V slučaju, da bodo poizvedbe dognale, da je to pooblastilo pravilno, bo treba v I. razredu odločiti žrebu, ker nastane enako razmerje glasov.

Dunaj, 17. marca. Slovanska zveza je danes soglasno izvolila svojima načelnikoma dr. Susteršiča in Ivčeviča.

Dunaj, 17. marca. Z velikim zanimanjem se pričakuje seja železnškega odseka, v kateri se bo glasovalo o podržavljenju severne železnice. Čehi in Poljaki zahtevajo, da se ta železnica podržavi že z letom 1904, vlada pa hoče poznejši rok.

Dunaj, 17. marca. Poslanci nemške liberalne stranke so imeli v zadevi premembe poslovnika sestanek, na katerem so sklenili zahtevati, da se posebno glede nenemških govorov ugoti nemškim željam.

Dunaj, 17. marca. Danes se je v državnem zboru pričelo prvo branje nagodbe. Zanimanja ni prav nobenega. V

zbornici je 15 do 20 poslancev, nekateri govorniki so imeli samo 3 ali 5 poslušalcev.

Dunaj, 17. marca. V slučaju, da bi železniški odsek ugodil željam Poljakov in Čehov in sklenil podržavljenje severne železnice za l. 1904, grozi železniški minister Wittek z demisijo.

Dunaj, 17. marca. Nemški cesar je naučnemu ministru dr. Hartlu podelil red rudečega orla prvega reda.

Lvov, 17. marca. Vojaške vaje konjenišva se bodo vršile ob navzočnosti cesarjevi v okolici Grodeka.

Benetke, 17. marca. Gojenci trgovske šole v La Foscari stavkajo, ker naučno ministerstvo noče dovoliti absolventom te šole akademičnega naslova.

Rim, 17. marca. Nemški cesar se bo mudil tu od 2 do 5. maja in bo položil tudi temelj Goethejemu spomeniku v Rimu.

Belgrad, 17. marca. Srbski radikali obdolžujejo kralja Aleksandra, da je sam naročil Kneževičev atentat na svojega očeta Milana.

Carigrad, 16. marca. Turška vlada je prosila vlado v Švediji, naj prepusti častnike za reorganizacijo orožništva v treh vilajetih. V okraju Monastir je aretiranih 1192 oseb, katere dolže raznih zločinov.

Carigrad, 16. marca. Turška vlada se pritožuje pri poslanikih o težavi izpeljave reform in pravi, da Bolgarija neti vstajo. Pri Pečevem so turški vojaki se spopadli s četo Sarafovo, kateremu se je posrečilo pobegniti v Bolgarijo.

Petrograd, 16. marca. Potresni sunki v okraju Tomsk se ponavljajo.

Sofija, 17. marca. Polkovnika Čončev in Jankov, vodja Makedoncev, sta izpuščena iz zapora in se nahajata v Sofiji. Namestu razpuščenih makedonskih odborov se organizirajo novi pod imenom dobrodelnih društev.

Kairo, 17. marca. Nemški prestolonaslednik in njegov brat Eitel Fricka v Luxoru na poti na Jutrovo oblolela na ošepnicah. Oba sta že izven nevarnosti. Iz Aleksandrije so odpotovale usmiljenke z zdravnikom v Luxor.

— **Občeznano dajó Mauthnerjeva napojena semena za krmsko repo najobilnejši pridelek** Prav tako izvrstna in nepresežna so tudi Mauthnerjeva zelenjadna in cvetlična semena.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 746.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi.	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
16	9. zveč.	733.4	6.2	sl. sever	dež	
17	7. zjutr.	733.3	5.6	sl. svzh.	dež	6.8
	2. popol.	734.1	11.3	sr. jzah.	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 6.4° normale, 3.7°.

Dunajska borza

dné 17. marca.

Skupni državni dolg v notah	100.65
Skupni državni dolg v srebru	100.65
Avstrijska zlata renta 4%	121.40
Avstrijska krona renta 4%	101.20
Ogerska zlata renta 4%	121.35
Ogerska krona renta 4%	99.55
Avstro-ogerske bančne delnice 600 gl.	15.96
Kreditne delnice, 160 gl.	688.50
London vista	240.12 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.10
20 mark	23.43
20 frankov (napoleondor)	19.10
Italijanski bankovci	95.45
C. kr. cekini	11.29

Pri kroničnem kataru jabolka in bronhijev

rogaški »Styriavrelec«

kot voda za grgranje dobro obnese.

Umrli so:

10. marca. Fran Grözl, prisiljenec, 26 let, Poljski nasip 56, pljučnica.
11. marca. Ana Zottich, pismonoševa žena, 74 let, Marije Terezije cesta 6, Apoplexia cerebri.
12. marca. Marija Paschali, računskega oficijala vdova, 83 let, Kolodvorske ulice 11, Arteriosclerosis Apoplexia cerebri — Adriana Schmidt, trgovčeva hči, 1 mes., Trubarjeve ulice 2, Bronchitis capillaris Eclampsie. — Peter Kozjek, tesar, 70 let, sv. Petra cesta 12, pljučnica.
13. marca. Neža Kukman, kuharica, 76 let, Streliške ulice 4, otrpnjenje srca.
14. marca. Emilija Susteršič, ekonomova žena, 47 let, Karolinska zemlja 2, Apoplexia cerebri. — Marija Florjancič, črevljarijeva žena, 54 let, Marije Terezije cesta 11, organična srčna hiba.

Dne 16. marca t. l.

otvoritev največje trgovine angleškega skladišča oblek

na

Mestnem trgu št. 5

F. M. Netschek

o. kr. dvorni zalagatelj

Oroslav Bernatovič

3-3 poslovodja.

Mestni trg šte. 5

Mestni trg št. 5.

Mestni trg št. 5.

Največja izber najnovejše, najfinejše narejene obleke

za gospode, dečke, gospe in otroke

najnovejši kostumi, svilnate, žametaste in bluze iz poljubnega blaga

Klobuki za gospe

najfinejši, najboljšega izvora (tvrde P. & C. Habig, c. kr. dv. zalag. na Dunaju).

Naročila po meri na najraznovrstnejše obleke in civilne ter vojaške uniforme izdelujejo se kar najzanesljivejše in najtočnejše na Dunaju.

Največja zaloga blaga za naročila po meri.

356 1-1

Josip Globelnik, krojaški mojster, javlja v svojem in v imeu svojih otrok **Adolfa, Pepice in Pavle** sorodnikom, prijateljem in znanem tužno vest, da je umrla iskreno ljubljena, skrbna soproga, oziroma mati, hči in sestra, gospa

Amalija Globelnik
roj. **Vodušek**

danes v torek, dne 17. t. m. ob polu 5. uri zjutraj, po kratki mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajočo, v 41. letu starosti.

Pogreb bo v sredo, dne 18. t. mes., ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Radekega cesta št. 2, na pokopališče k sv. Kristofu.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v župnijski cerkvi sv. Petra

Blago pokojnico priporočamo v pobožno molitev in prijazno spomin.

V Ljubljani, dne 17. marca 1903.

Lepo posestvo

s kmetijskim poslopjem, s travniki, njivami in gozdom vred se prodá ali vse skupaj, ali posamezni deli. Pogoji prav ugodni.

Več pov. Jernej Zezman, Perhovec, pošta Medija-Izlake. 349 2-1

Dobro izurjena in poštena kuharica

želi službe v poštenu rodbini ali v župnišču.

Več se poizvé pri upravitelju „Slovenca“. 358 2-1

Služba cerkvenika in organista

je razpisana v župniji **Krašnja**, pošta Lukovica do sv. Jurija. Oglasi se je pri župnem uradu.

Gobe, venecijanske in španske. Najcenejše ima v zalogi trdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 22 11-8

Pogrebno društvo bratovščine sv. Jožefa

bode imelo

19. sušca, to je na sv. Jožefa dan popoldan ob 4. uri

v šolski sobi tukajšnjega frančiškanskega samostana

svoj

letni občni zbor

h kateremu so vsi moški udje povabljeni.

348 2-1

Odbor.

Priporočilo!

Umetni in trgovski vrtnar **Alojzij Korsika** v Ljubljani

priporoča svojo bogato **semensko zalogo**, katera je edina na Kranjskem, strokovno urejena semenska trgovina, ter ima vsa **krmska, zelenjadna in ovetilčna semena**, prava in dobro kalilna, za katero kakovost jamčim, nadalje imam mnogovrstne **ovetlice v loncih**, sveže in suhe **palme**. Izdelujem tudi sveže in suhe **venoe in šopke** z trakovi in napisi in vse sploh v mojo stroko spadajoče predmete po najnižjih cenah. — **Ilustrovani cenik za l. 1903** se dobi brezplačno.

Za obilno naročbo se priporoča

z odličnim spoštovanjem

Alojzij Korsika.

240 10-8

FERSAN-CACAO

je **železnato redilno in krepljeno sredstvo** ter kri tvorilno in živca krepečalno, prijetnega okusa in lahko prebavno. — Blagovoli se vprašati zdravnika. 618 50-41

Glavna zaloga za Kranjsko: **Jos. Mayr**, lekarna „pri zlatem jelenu“ v Ljubljani.

Mala špecerijska trgovina v Ljubljani

z lepim prometom in celo opravo se radi rodbinskih razmer takoj odda. Vprašati je pri Ivanu Jebračinu.

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiednergürtel 20,

ali pa 318 2

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

Jos. Rojina

krojaški mojster v Ljubljani

Šelenburgove ulice št. 5

priporoča prečastiti duhovščini svojo izbornu urejeno

krojaško obrt

v prilična blagohotna naročila. Civilno duhovniško obleko izdeluje po poljubnem kroju, obredno obleko pa po predpisih in željah čast. naročnikov.

Izvršuje tudi vsakovrstne

uniforme

uradniške in vojaške,

vse po zelo nizki, zanesljivemu delu

primerni ceni. 329 4-2

Naznanilo.

Kdor hoče poceni in dobro blago, naj naroči moj novi veliki cenik, kateri je gratis. Posebno priporočam novosti v stenskih urah z novim stolpovim bitjem.

Vsa popravila točno in ceno, umetna delavnica v I. nadstropju. Za obilni obisk se najtopleje priporoča

Fran Čuden

urarski trgovec in posestnik v Ljubljani.

exportna trdka na debelo in na drobno, član švicarskih tovarn Union, založnik c. kr. drž. dolenskih železnic.

Šivalni stroji, posebno za domačo rabo

256 4

prav poceni.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 184 178

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wellzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Kavarovanja za zgube pri izgubljenih, pri izgubljenju najmanjšega dobitka. — Promene za vsako izrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.